

УДК 336.73:657.2

ГРОШОВІ КОШТИ В СИСТЕМІ РАХУНКІВ ОБЛІКУ[©]

О.А. ПОДОЛЯНЧУК,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та
оподаткування
в галузях економіки
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

Діяльність господарюючих суб'єктів супроводжується постійними розрахунками у готівковій та безготівковій формах з фізичними та юридичними особами. Облікове відображення руху грошових коштів є основою інформаційного забезпечення управління платоспроможністю та фінансовою стійкістю. У статті досліджено вимоги чинного законодавства щодо обліку грошових коштів, проведено оцінку наукових думок. Визначено, що облікова інформація слугує першоджерелом для наступних економічних дій суб'єкта господарювання. Розглянуто характеристику складових грошових коштів, які визначено у законодавчих документах. Виокремлено предмет, об'єкти та основні завдання бухгалтерського обліку грошових коштів. Представлено комплексний підхід до облікового забезпечення грошових коштів у взаємозв'язку елементів методу бухгалтерського обліку. У зв'язку із виникненням нових об'єктів зазначено про необхідність перегляду обліку руху грошових коштів. Розкрито склад рахунків для обліку грошових коштів та виокремлено проблемні підходи відображення електронних грошей на рахунках бухгалтерського обліку. Висловлено думку про необхідність адаптації системи обліку грошових коштів до сучасних умов ведення бізнесу.

Ключові слова: грошові кошти, готівка, рахунки в банках, поточні фінансові інвестиції, електронні гроші

Рис. 2. Табл. 4. Літ. 11.

FUNDS IN THE ACCOUNTING SYSTEM

PODOLIANCHUK Olena,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
Head of the Department of Accounting
and Taxation in the branches of the economy,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)

Activities of economic entities are accompanied by constant settlements in cash and non-cash forms with individuals and legal entities. Accounting reflection of cash flow is the basis of information management of solvency management and financial sustainability. The article examines the requirements of the current legislation on the accounting of funds, an

assessment of scientific opinions. It is determined that the accounting information serves as the primary source for the subsequent economic activities of the entity. The description of the components of money resources, which are defined in the legislative documents, is considered. The subject, the object and main tasks of cash accounting are singled out. The complex approach to the accounting of money resources in the relationship between the elements of the accounting method is presented. In connection with the emergence of new objects indicated the need to revise the accounting of cash flow. The composition of accounts for the account of monetary funds is revealed and problematic approaches of display of electronic money in accounting accounts are specified. The opinion on the necessity of adapting the system of accounting of monetary resources to the current conditions of doing business is expressed.

Key words: cash, bank accounts, current financial investments, electronic money

Fig. 2. Tab. 4. Lit. 11

ДЕНЕЖНЫЕ СРЕДСТВА В СИСТЕМЕ СЧЕТОВ УЧЕТА

**ПОДОЛЯНЧУК Елена Анатольевна,
кандидат экономических наук, доцент,
заведующая кафедрой учета и налогообложения
в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет,
(г. Винница)**

Деятельность хозяйствующих субъектов сопровождается постоянными расчетами в наличной и безналичной формах с физическими и юридическими лицами. Учетное отражение движения денежных средств является основой информационного обеспечения управления платежеспособностью и финансовой устойчивостью. В статье исследованы требования действующего законодательства по учету денежных средств, осуществлена оценка научных мыслей. Определено, что учетная информация служит первоисточником для последующих экономических действий предприятия. Рассмотрено характеристику составляющих денежных средств, определенных в законодательных документах. Выделены предмет, объекты и основные задачи бухгалтерского учета денежных средств. Представлен комплексный подход к учетному обеспечению денежных средств во взаимосвязи элементов метода бухгалтерского учета. В связи с возникновением новых объектов указано о необходимости пересмотра учета движения денежных средств. Раскрыто состав счетов для учета денежных средств и выделены проблемные подходы отображения электронных денег на счетах бухгалтерского учета. Высказано мнение о необходимости адаптации системы учета денежных средств в современных условиях ведения бизнеса.

Ключевые слова: денежные средства, наличные, счета в банках, текущие финансовые инвестиции, электронные деньги

Рис. 2. Табл. 4. Лит. 11.

Постановка проблеми. Грошові кошти у діяльності будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності є однією із важливих складових усіх наявних у нього ресурсів. Грошові кошти є найбільш ліквідними активами і від їх наявності залежить поточний фінансовий стан та якість прийняття управлінських рішень. Впровадження

нових форм платіжних інструментів у платіжну систему змушують науковців все більше уваги приділяти обліковим напрямкам руху грошових коштів. В сучасних умовах розвитку економіки на систему обліку грошових коштів та операцій з ними суттєвий вплив мають різні фактори (економічні, політичні, соціальні й технологічні). Тому, в умовах нестабільної економічної ситуації в країні, необхідно приділяти увагу обліку грошових коштів як основи інформаційного забезпечення для управління грошовими потоками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових публікаціях і практичних рекомендаціях висвітлюються проблемні питання сутності поняття «грошові кошти», порядку облікового відображення операцій в системі рахунків, формування інформації у звітності тощо: Григоревська О.О. [1] висвітлює питання облікового відображення грошових коштів, Дерій М.В. [6] розкриває економічну сутність терміну “грошові кошти” та категорії “грошові потоки” і характеризує взаємозв’язок між ними, Легенчук С.Ф. і Семенець А.П. [11], Радченко М.А. [9], Сахаров П.О. [10] досліджують питання обліку електронних грошей, Фостолович В.А. [8] характеризує криптовалюту як новий фінансовий інструмент. Враховуючи напрацювання науковців, не применшуючи вагомості їх досліджень, та зважаючи на динамічні зміни національного законодавства, дане дослідження не втрачає актуальності.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є оцінка нормативно-правового забезпечення та систематизація наукових думок щодо обліку грошових коштів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчаючи наукові публікації щодо сутності та обліку грошових коштів досить часто відбувається підміна понять. Так грошові кошти ототожнюють з поняттям “гроші”, категоріями “грошові активи”, “фінансові ресурси”, “фінансові активи” тощо. Вважаємо, що усі трактування мають власний зміст і виступають окремими об’єктами обліку, тому поняття “грошові кошти” не можна ідентифікувати у інші визначення.

Основою облікового забезпечення руху грошових коштів є чинні нормативно-правові документи. У таблиці 1 представлено деякі з нормативно-правових актів, які суттєво впливають на організацію обліку грошових коштів.

Таблиця 1

Вимоги чинного законодавства до обліку грошових коштів

Нормативний документ	Площина регулювання	Вплив на облік
1	2	3
Національне положення (стандарт) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Спосіб відображення бухгалтерського обліку	Введення аналітичних рахунків
	Завдання бухгалтерського обліку	Організація ведення бухгалтерського обліку
	Елементи методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку
Господарський кодекс України	Повнота відображення	Відображення всіх податкових зобов’язань
	Договірні відносини	Організація відображення та дотримання нормативів
	Складання звітності та розпорядження джерелами	Методичні вказівки

1	2	3
Закон України «Про банки і банківську діяльність»	Вид відображення в бухгалтерському обліку	Специфіка аналітичного обліку
	Банківське обслуговування	Організація ведення бухгалтерського обліку
	Елементи специфічного методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку відповідно банкам
Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу коштів»	Санкції за порушення законодавства	На правильність, чіткість та відповідність ведення бухгалтерського обліку згідно з чинним законодавством
Наказ про облікову політику підприємства	Вид ведення бухгалтерського обліку	Нюанси ведення бухгалтерського обліку кожного підприємства
	Завдання бухгалтерського обліку	Організаційні аспекти ведення бухгалтерського обліку
	Форми ведення бухгалтерського обліку	Методологічні рекомендації до ведення бухгалтерського обліку

Джерело: сформовано за [1, с. 361-362]

Здавалося б, достатня регламентація та нормативно-правове врегулювання організації бухгалтерського обліку грошових коштів не викликає проблем у практиці відображення господарських операцій щодо їх руху. Проте питання обліку окремих складових грошових коштів та проведення розрахунків і по сьогодні є дискусійними серед науковців (наприклад, облік електронних грошей та облік криптовалюти).

Розглянемо характеристику складових грошових коштів, які визначено у законодавчих документах. Готівкою вважаються грошові знаки національної валюти України (банкноти і монети, у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні монети, які є платіжними засобами) [2]. До еквівалентів грошових коштів відносять короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості [3]. До коштів на рахунках у банках – грошові кошти, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій [4]. Депозитні кошти – це кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [5]. Грошові кошти в дорозі визначають грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства. Грошові документи – це документи, що знаходяться в касі підприємства: марки гербового збору, поштові марки, оплачені проїзні документи, оплачені пугівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку [4]. Електронні гроші визначено як одиницю вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі [4].

Кожне підприємство, з метою дотримання своєї ділової репутації, повинно своєчасно здійснювати усі розрахунки з контрагентами та підтримувати показники платоспроможності. Для цього необхідно мати повну та достовірну інформацію про рух грошових коштів та їх залишки, яку ми отримуємо саме з облікової системи.

Слушно зауважує Дерій М. [6, с. 62], що для того, щоб облікова інформація слугувала першоджерелом для наступних економічних дій, облік як джерело теж повинен із чогось витікати, і зокрема мати хоча б мінімальну інформацію (рис. 1).

Рис. 1. **Налагоджена система обліку надходження і вибуття грошових коштів**
Джерело: [6, с. 62]

Таким чином, практикуючі бухгалтери повинні постійно опрацьовувати законодавчу базу щодо обліку грошових коштів для правильного і своєчасного облікового відображення їх руху. Враховуючи зазначене, доречно виокремити предмет та основні завдання щодо окресленого об'єкта.

Вважаємо, що предметом обліку грошових коштів є система облікового відображення та документального оформлення їх руху за об'єктами як базису інформаційного забезпечення системи управління підприємства. Враховуючи склад грошових коштів об'єктами виступають: готівка в касі, кошти на рахунках в банківських установах, еквіваленти грошових коштів, депозити, грошові кошти в дорозі, грошові документи, електронні гроші.

Визначивши предмет та об'єкт, обґрунтуємо основні завдання обліку грошових коштів:

- об'єктивне та правдиве відображення інформації в первинних документах;
- достовірне визначення об'єктів обліку;
- достовірне представлення інформації на рахунках обліку;
- своєчасне проведення інвентаризації та відображення її результатів у системі облікових рахунків;
- внутрішній контроль дотримання розрахунково-касової дисципліни;
- внутрішній контроль розрахунків за підзвітними сумами;

- достовірне відображення залишків грошових коштів та інформації про їх рух у звітності.

Означені завдання практикуючий бухгалтер вирішує за допомогою елементів методу бухгалтерського обліку: документування, оцінка, рахунки і подвійний запис, інвентаризація, баланс (звітність). Тому розглянемо комплексний підхід до обліку грошових коштів (рис. 2).

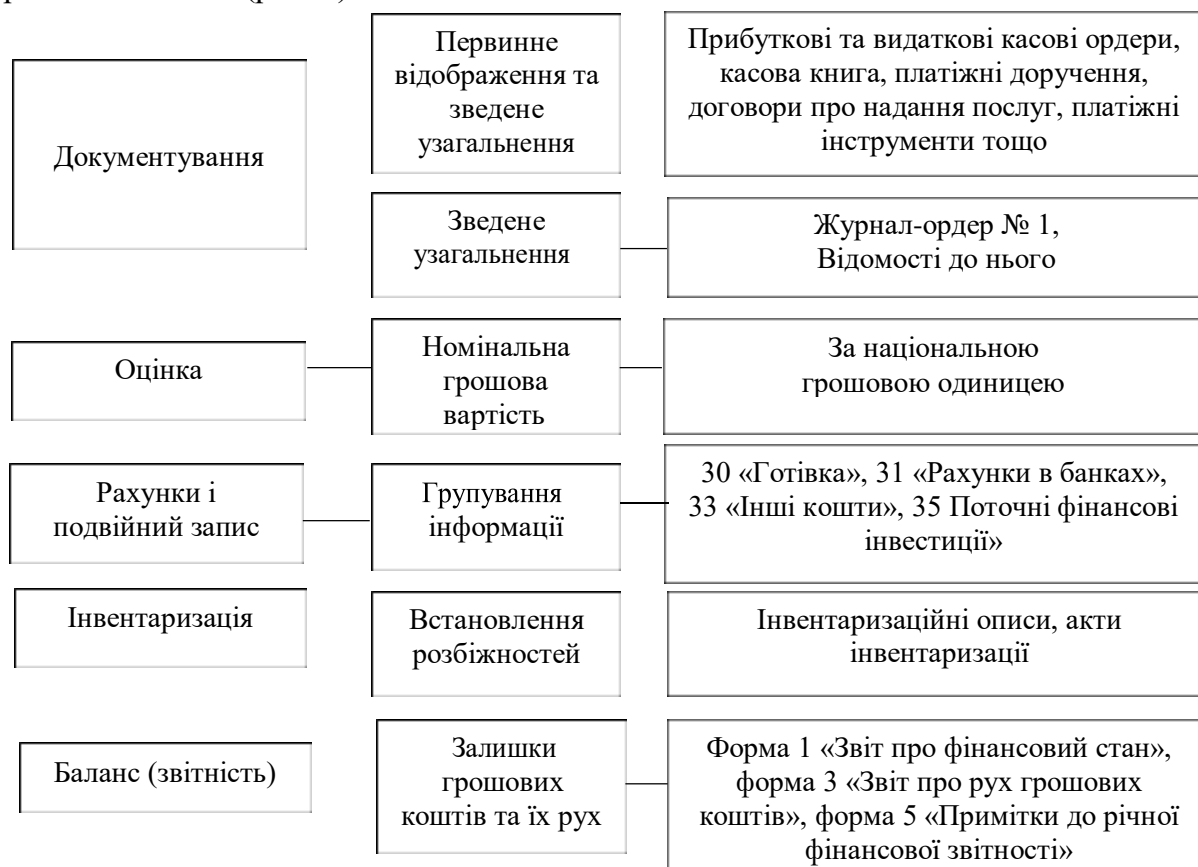

Рис. 2. Комплексний підхід до обліку грошових коштів

Джерело: авторська інтерпретація

Документальне оформлення забезпечує реєстрацію в системі синтетичних і аналітичних рахунків усіх операцій з грошовими коштами. Нормативними документами чітко визначено перелік та форми первинних документів, які забезпечують відображення інформації про надходження та витрачання грошових коштів, а також форми журналів та журналів ордерів для різних суб'єктів господарювання (в т.ч. автоматизовані форми).

Оцінка визначає, що грошові кошти повинні бути представлені у національній грошовій одиниці.

Кількість рахунків, призначених для групування інформації про об'єкти обліку грошових коштів визначені Планом рахунків.

При цьому, слушно відзначено в науковій публікації [1, с. 361], безперервно відображається й контролюється рух готівки в касі підприємства, на його рахунках у банках ведеться систематичний облік і контроль за розрахунковими відносинами з підприємствами й особами, що дозволяє в будь-який момент виявити стан розрахунків з кожним дебітором і кредитором по видах боргів і зобов'язань.

Однак, у зв'язку із виникненням нових об'єктів, значна кількість дослідників зазначають про необхідність перегляду їх обліку. З таким підходом науковців ми теж погоджуємося.

Грошові кошти, як і будь-який інший об'єкт обліку, підлягають інвентаризації. Вона здійснюється на підставі первинних документів і фактичних даних. Як результат визначається різниця у цих даних або ж підтверджується достовірність обліку.

Завершується обліковий процес узагальненням інформації про рух грошових коштів у балансі та інших формах звітності. Так, у Балансі інформація представлена однією статтею (1165) "Гроші та їх еквіваленти". У звіті про рух грошових коштів за статтями (3405) "Залишок коштів на початок року" та (3415) "Залишок коштів на кінець року" відображаються відповідно залишки, які можна порівняти зі статтями Балансу. Крім того, у даній формі звітності представляється інформація за статтею (3410) "Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів". У формі Примітки до річної фінансової звітності інформація розмежовується за статтями "Каса" (640), "Поточний рахунок у банку" (650), "Інші рахунки в банку" (660), "Грошові кошти в дорозі" (670), "Еквіваленти грошових коштів" (680). Разом із цим суб'єкти господарювання можуть доповнювати додаткові статті в межах необхідності представлення суттєвої інформації. Дані про рух грошових потоків, узагальнені у звітності, необхідні для поточної оцінки і прогнозування майбутніх грошових потоків.

Як було відзначено, найбільше дискусій у наукових підходах викликає облікове забезпечення руху грошових коштів за об'єктами. У таблиці 2 представлено рахунки з обліку грошових коштів.

Таблиця 2

Облікове забезпечення руху грошових коштів

Рахунок	Субрахунок
30 "Готівка"	301 "Готівка в національній валюті"
	302 "Готівка в іноземній валюті"
31 "Рахунки в банках"	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
	312 "Поточні рахунки в іноземній валюті"
	313 "Інші рахунки в банку в національній валюті"
	314 "Інші рахунки в банку в іноземній валюті"
	315 "Спеціальні рахунки в національній валюті"
	316 "Спеціальні рахунки в іноземній валюті"
33 "Інші кошти"	331 "Грошові документи в національній валюті"
	332 "Грошові документи в іноземній валюті"
	333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"
	334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"
	335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті"
35 "Поточні фінансові інвестиції"	351 "Еквіваленти грошових коштів"
	352 "Інші поточні фінансові інвестиції"

Джерело: сформовано за [7]

Відповідно на рахунку 30 "Готівка" відображається надходження та виплата грошових коштів у касу та з каси (відповідно у національній та іноземній валюті). Рахунок 31 "Рахунки в банках" призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій. За рахунком 33 "Інші кошти" узагальнюється інформація про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які

знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), електронних грошей та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства. Рахунок 35 “Поточні фінансові інвестиції” призначено для обліку наявності та руху поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, у тому числі депозитних сертифікатів [7]. Проте інформація, накопичена на субрахунках 331 та 332 при формуванні балансу відображається у складі інших оборотних активів, а не за статтями грошові кошти. Вартість об’єктів за даними статтями є незначною у підсумку балансу, тому виправданим можна вважати нормативний підхід до облікового забезпечення.

Здійснюючи розрахунки підприємствам необхідно дотримуватися основ розрахункової та касової дисципліни, адже існують певні обмеження щодо розрахунків, визначені законодавчо.

Сучасний фінансовий ринок представляє нові методи розрахунків та накопичення капіталу підприємствами [8, с. 67].

В умовах розвинутого інформаційного ресурсу найбільший інтерес викликає облік електронних грошей – як перспективного засобу здійснення розрахункових операцій.

Можна з упевненістю стверджувати, що з позиції бухгалтерського обліку електронні гроші є новим об’єктом дослідження. Існує кілька специфічних властивостей досліджуваного нами об’єкта, які безпосередньо впливають на порядок його відображення в бухгалтерському обліку. Серед них такі:

- електронні гроші генеруються та перераховуються не банківськими установами, а операторами платіжних систем (до них відносять: розробника, власника, адміністратора електронної системи; організації, що приймають кошти до зарахування для подальшої трансформації у електронні гроші), тобто групою осіб, які в більшості випадків є або фізичними особами, або суб’єктами господарювання, що не належать до фінансово-кредитних установ;

- електронні гроші у зв’язку з наявністю різноманітних платіжних систем мають безліч варіантів умовних валют, які застосовуються окремими суб’єктами електронної комерції [9, с. 123].

В наукових публікаціях пропонується використання як діючих рахунків і субрахунків, так і введення нових: 315 “Електронні гроші”, 32 “Електронні гроші”, 335 “Електронні грошові кошти”, 377 “Розрахунки з іншими дебіторами”.

З цього приводу Сахаров П.О. обґрунтував думку про можливість використання діючих рахунків обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості з метою їх відображення як електронних грошей (табл. 3).

Таблиця 3

Проблематичні моменти відображення електронних грошей на рахунках бухгалтерського обліку

Рахунок обліку	Обґрунтування
1	2
31 “Рахунки в банках”	На рахунку 31 знаходяться грошові кошти в безготівковій формі на рахунках банках. Щоб здійснити певну операцію з ними, необхідно заповнити пакет документів під контролем цих банків, а електронні гроші не потребують втручання банків, оскільки користувач має право їх використати в будь-який зручний для нього час.

1	2
33 “Інші кошти”	На рахунку 33 ведеться узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів, які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів тощо), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків для подальшого їх зарахування на рахунки підприємства. Електронні гроші не можна охарактеризувати як грошові документи, оскільки вони не мають матеріальної форми, а зберігаються в пам’яті комп’ютера (жорсткий диск).
35 “Поточні фінансові інвестиції”	На рахунку 35 ведеться облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів, зокрема депозитних сертифікатів. ЕГ не можна розглядати як еквівалент грошових коштів, оскільки вони належать до абсолютно ліквідних активів, тобто є безпосередньо грошима в електронному вигляді.
377 “Розрахунки з іншими дебіторами”	На рахунку 37 ведеться облік дебіторської заборгованості, тоді як електронні гроші нею не є, адже банк не винен нам електронні гроші, а має лише зобов’язання щодо їх обміну на звичайні кошти на вимогу підприємства, що володіє електронними грошима.

Джерело: сформовано за [10, с. 1193]

На думку автора, найбільш вірним буде відображення електронних грошей на додатковому субрахунку 321 “Програмні електронні гроші” за такими відповідними аналітичними рахунками: 3211 “Програмні електронні гроші в національній валюті”, 3212 “Програмні електронні гроші в іноземній валюті” [10, с.1193].

Проте існує інша думка, яку ми підтримуємо. Зокрема, запропоновано до діючого рахунку 33 “Інші кошти” додати інші субрахунки та визначити аналітичні розрізи, за якими надавалася б повна інформація про електронні гроші в системі бухгалтерського обліку (табл. 4).

Таблиця 4

Фрагмент робочого плану рахунків для обліку електронних грошей

Синтетичні рахунки		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Аналітичні рахунки (рахунки третього та четвертого порядку)		
1	2	3	4	5	6	7
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва	Характеристика
33	Інші рахунки	335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті	335.1	Електронні гроші, номіновані в національній валюті на основі карток	За видами карток
				335.2	Електронні гроші, номіновані в національній валюті на програмній основі	За видами програмних продуктів
				335.3	Електронні гроші, номіновані в національній валюті на основі мереж мобільного зв’язку	За видами операторів мобільного зв’язку
		336	Електронні гроші, номіновані	336.1	Електронні гроші, номіновані в іноземній валюті на основі карток	За видами карток

1	2	3	4	5	6	7
			в іноземній валюті	336.2	Електронні гроші, номіновані в іноземній валюті на програмній основі	За видами програмних продуктів
				336.3	Електронні гроші, номіновані в іноземній валюті на основі мереж мобільного зв'язку	За видами операторів мобільного зв'язку

Джерело: [11, с. 146]

Представлена система рахунків надасть можливість деталізувати інформацію про рух електронних грошей та впливатиме на її корисність для цілей управлінських потреб різних груп користувачів. Такий підхід дає можливість розрізнити такі групи електронних грошей як карткові та мережеві (на програмній основі і мобільні). До першої групи відносяться ті які базуються на використанні користувачами платіжних карток (смарт-карт, карток із збереженою вартістю, електронні гаманці). Вони існують на мікропроцесорах електронних пристроїв (чипів) карток. Транзакція відбувається без зв'язку з банківським рахунком. Другу групу представляють ті, які відповідно проходять через телекомунікаційну систему, зокрема Інтернет (генеровані на жорсткому диску комп'ютера). Третю групу становлять електронні гроші, які генерують у мережі мобільного зв'язку, але за межами цієї системи і обмінні операції здійснюються оператором з дозволу емітента електронних грошей (оплата комунальних послуг, телебачення, Інтернет, квитків тощо).

При цьому не є електронними грошима ті, які зберігаються на поперед оплачених картках одноцільового використання (картки автозаправних станцій, дисконтні картки, тощо, тобто ті, які приймаються як засіб платежу виключно їх емітентами).

З викладеного слідує, що облікове забезпечення руху грошових коштів, незважаючи на достатнє нормативне регулювання, містить досить багато неврегульованих питань. Стрімкий розвиток оперативних розрахунків між суб'єктами господарювання обумовлює адаптації системи обліку до сучасних умов ведення бізнесу.

Висновки. За результатами проведеного дослідження обґрунтовано предмет обліку грошових коштів, об'єкти та окреслено завдання. З'ясовано, що найбільш проблемним об'єктом на даний час є електронні гроші. Представлено, виокремленні в наукових дослідженнях, проблематичні моменти відображення електронних грошей на рахунках бухгалтерського обліку.

Вважаємо необхідним на законодавчому рівні удосконалити регулювання обліку електронних грошей, як складової грошових коштів, чітко визначити методичні підходи до облікового відображення їх руху, обґрунтувати класифікацію. Достовірне облікове забезпечення є інструментом для раціональних рішень щодо платоспроможності та управління грошовими потоками.

Напрямки використання та обліку електронних грошей суб'єктами господарювання є перспективними, адже спостерігається зниження ліміту на операції з готівкою.

Список використаних джерел

1. Григоревська О.О., Каленченко Т.С. Проблеми своєчасного та повного відображення грошових коштів у системі бухгалтерського обліку. *Проблеми та перспективи економіки та управління*. 2015. № 4 (4). С. 359-364.

2. Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні : постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (дата звернення: 04.03.2019).

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 04.03.2019).

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 05.03.2019).

5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 05.03.2019).

6. Дерій М. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок. *Економічний аналіз*. 2010. Вип. 6. С. 60-64.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення: 04.02.2019).

8. Томчук О.В., Фостолович В.А. Криптовалюта як новий фінансовий інструмент: переваги і недоліки її використання та проблеми нормативно-правового регулювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. – 2018. – № 2. – С.67-77.

9. Радченко М.А. Особливості відображення електронних грошей в обліку. *Науковий Вісник Ужгородського університету*. 2015. Вип. 1 (45), т. 2. С. 121-124.

10. Сахаров П.О. Окремі аспекти обліку електронних грошей та особливості проведення їх аналізу та аудиту у банках. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 1192-1197.

11. Легенчук С.Ф., Семенець А.П. Облікове відображення операцій з електронними грошима: методичний аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 23, ч. 3. С. 144-147.

References

1. Grigorevskaya, O.O., & Kalenchenko, T.S. (2015) Problemy svoechnasnoho ta povnoho vidobrazhennya hroshovykh koshtiv u systemi bukhgalterskoho obliku [Problems of timely and complete reflection of cash in the accounting system]. *Problemy ta perspektyvy ekonomiky ta upravlinnya*. – *Problems and prospects of economy and management*, 4, 359-364 [in Ukrainian].

2. Polozhennya pro vedennya kasovykh operatsiy v natsional'niy valyuti v Ukrayini: postanova Pravlannya Natsional'noho banku Ukrayiny vid 29.12.2017 r. № 148. [Regulation on the conduct of cash transactions in the national currency in Ukraine: Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine dated December 29, 2017, No. 148.].(n.d.). Retrived from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17> (data zvernennya: 04.03.2019) [in Ukrainian].

3. Natsionalne polozhennya (standart) bukhgalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoyi zvitnosti» : nakaz M-va finansiv Ukrayiny vid 07.02.2013 r. № 73. [National Accounting Standard (Standard) 1 "General Requirements for Financial Reporting": Order of the Ministry of Finance of Ukraine of 07.02.2013, No. 73.] Retrived from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (data zvernennya: 04.03.2019) [in Ukrainian].

4. Instruksiya pro zastosuvannya Planu rakhunkiv bukhgalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy : nakaz M-va finansiv Ukrayiny vid 30.11.1999 r. № 291. [Instruction on the application of the Plan

of Accounts of Assets, Capital, Commitments and Business Operations of Enterprises and Organizations: Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 30, 1999 No. 291.] Retrived from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (data zvernennya: 05.03.2019) [in Ukrainian].

5. Pro banky i bankivsku diyalnist' : Zakon Ukrayiny vid 07.12. 2000 r. № 2121-III. [On Banks and Banking: The Law of Ukraine dated 07.12. 2000 № 2121-III.] Retrived from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (posting date: 05.03.2019) [in Ukrainian].

6. Deriy, M. (2010) Definitiyi «hroshovi koshty» i «hroshovi potoky»: vidminnosti ta vzayemozv"yazok [Definition of "cash" and "cash flows": differences and interconnections] *Ekonomichnyy analiz. –Economic analysis*, 6, 60-64 [in Ukrainian].

7. Plan rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov"yazan' hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy : nakaz M-va finansiv Ukrayiny vid 30.11.99 r. № 291[Plan of accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations: Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 30, 1999 No. 291] Retrived from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (data zvernennya: 04.02.2019) [in Ukrainian].

8. Tomchuk, O.V., & Fostolovych, V.A. (2018) Kryptovalyuta yak novyy finansovyy instrument: perevahy i nedoliky yiyi vykorystannya ta problemy normatyvno-pravovoho rehulyuvannya. [Cryptovolume as a new financial instrument: the advantages and disadvantages of its use and the problems of regulatory regulation]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky. –Economy. Finances. Management: topical issues of science and practice*, 2, 67-77 [in Ukrainian].

9. Radchenko, M.A. (2015) Osoblyvosti vidobrazhennya elektronnykh hroshey v obliku [Features of displaying electronic money in the account]. *Naukovyy Visnyk Uzhhorods'koho universytetu.. Scientific Bulletin of Uzhgorod University*, 1 (45), V. 2, 121-124 [in Ukrainian].

10. Sakharov P.O. (2017) Okremi aspekty obliku elektronnykh hroshey ta osoblyvosti provedennya yikh analizu ta audytu u bankakh. [Some aspects of accounting of electronic money and peculiarities of their analysis and audit in banks]. *Ekonomika i suspil'stvo. – Economics and Society*, 9, 1192-1197 [in Ukrainian].

11. Lehenchuk, S.F., & Semenets, A.P. (2017) Oblikove vidobrazhennya operatsiy z elektronnymy hroshyma: metodychnyy aspekt [Accounting display of operations with electronic money: methodical aspect]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu.– Scientific Herald of Kherson State University*, 23, part 3, 144-147 [in Ukrainian].

Інформація про автора

ПОДОЛЯНЧУК Олена Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: podolianchuk_1@i.ua).

PODOLIANCHUK Olena – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation in the branches of the economy, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Sonyachna str., 3, (e-mail: podolianchuk_1@i.ua))

ПОДОЛЯНЧУК Елена Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент, заведующая кафедрой учета и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: podolianchuk_1@i.ua).

